

VRAGEN EN KORTE MEDEDEELINGEN.

Aan de medewerkers van het Thijssegedenkboek. In het Gedenkboek was eenheid in verzorging der bijdragen en eenheid in de typografische behandeling gewenscht, veel meer dan zulks in een tijdschrift noodig is. Uniforme spelling was daarom noodzakelijk. Gekozen werd de officieele spelling. Ook wat het gebruik van lettersoorten betreft waren soms kleine afwijkingen van wat door de auteurs gewenscht werd, noodzakelijk. Ook in de nomenclatuur werd eenheid gebracht.

Niet alle illustraties konden door de hoge kosten, daaraan verbonden, worden opgenomen. Het aantal bedraagt desalniettemin nog 175. Op het laatste moment kon hieromtrent pas de beslissing genomen worden, zoodat het plegen van overleg hieromtrent met de auteurs niet mogelijk was. Evenmin konden in het algemeen drukproeven worden gezonden. De tijd liet dit niet toe.

Bilthoven.

Dr. J. W. VAN DIEREN, Dr. H. SCHEIJGROND.

Dr. Leefmans verzoekt ons er op te wijzen, dat onder de afbeeldingen van de Gideonkever in het Gedenkboek verzuimd is te vermelden, dat deze verkleind zijn bij de reproductie. J. Hs.

Kruisbekken. Naar aanleiding van de mededeelingen in de Levende Natuur inzake Kruisbekken, deel ik U mede, dat ik op 22 Juni jl. een troepje van deze vogels in Meyendel heb waargenomen, die zich te goed deden aan de dennekegels.

Den Haag 5 Aug. '35.

L. W. KRAMER.

Een zeldzame roggeneischaal. In April van dit jaar werd op het strand te Wijk-aan-Zee een roggeneischaal gevonden van bijzondere afmetingen. Het exemplaar werd mij tijdelijk afgestaan, waardoor ik in de gelegenheid was het op te zenden naar Dr. Keumans te Leiden, die zoo vriendelijk was het te determineeren. Het bleek afkomstig te zijn van *Raja marginata* Lae, een rogsoort, die verwant is aan de vleet.

De dikke, houtige schaal meet ongeveer 12 bij 12 cm en heeft twee rechte, hoornachtige ahangsels van ongeveer 7,5 cm lengte en twee lange, dunnere, opgekrulde van ongeveer 15 cm lengte. Het schijnt, dat dit het eerste exemplaar is, dat vermeld wordt, als gevonden aan onze kust.

Driehuis N.-H.

L. H. v. B.

De Kruisbekkeninvasie van 1935. Op Texel zwierven in de eerste week van Augustus nog kleine troepjes van Kruisbekken. Volgens de duinarbeiders hadden ze zich in Juni vertoond „bij duizenden”. Laat ons echter zeggen „honderden”, min of meer te oordeelen naar het aantal uitgevreten dennekegels.

JAC. P. TH.

De Steltkluit ook op Texel. In den zomer van 1935 heeft ook een paartje Steltkluiten gebroed op Texel en wel in de buurtschap Dijkmanshuizen, waar het nieuwe natuurmonument Thijsse's Fienweid is gelegen. De bewaker Kalis heeft er de oude vogels met de kleine jongen zien rondkuieren. Het begint er aardig op te lijken, dat deze nieuwe broeder zich over het heele land heeft willen vestigen.

JAC. P. TH.

Hop. 15 Mei j.l. nam ik omstreeks 13.00 in een villatuin te Enschede (buiten de bebouwde kom van die stad) een vogel waar, gelijkende op een Vlaamsche gaai wat kleur (soort kaneelkleur) en afmeting betreft. De vogel had zijn kop echter wat hooger opgestoken dan de gaai dat doet, en maakte direct den indruk een langeren hals te hebben. Het dier had een kroontje of waaier van kleine dunne veertjes op den kop. Ik weet van vogels heel weinig, doch meende met een Hop te doen te hebben. Blijkbaar ten onrechte meende ik verder, dat deze vogel hier niet meer voorkomt, want vandaag sprak ik den heer Jansen alhier (waarnemer van vogels voor de Ned. Phaen. Ver. te Vriezenveen) die me vertelde, dat de Hop in het Oosten van Nederland nog wel, ofschoon zeldzaam voorkomt. Het dier vloog al heel gauw weg, en of het daar nestelde weet ik niet.

KRUISINGA.

Wespen. Woensdagavond vond ik aan het plafond van de slaapkamer van mijn dochttertjes een begin van een wespennest, verticale afmeting nog maar 2 1/2 cm. De wesp (een gewone wesp) was druk bezig aan den bouw. Daar wij het nest daar niet konden hebben, heb ik het losgemaakt met een gilletmesje en het met de wesp tusschen dor hout in den tuin gelegd. Den volgenden morgen vond ik het kapotgeknaagd, zeker door kevers of iets dergelijks.

Nu vanavond bovenkomende vind ik op een cm. of acht van de plek waar het begin van het nest eerst gehangen heeft aan het plafond van die kamer wéér een begin van een nest; de wesp

(vrij zeker dezelfde dunkt me(?)) was weer rustig bezig, en had drie celletjes klaar. Met het oog op de nachtrust van mijn dochters heb ik nu alles met „Velpon” (lijm) onder tegen een dooden tak in den tuin gehangen, de wesp is echter weer weggevlogen. We hebben hier veel nesten in den tuin zitten (altijd) maar ik heb nog nooit gehoord; dat deze diertjes ook binnenshuis bouwen. Het tweede nest was niet aan de resterende vezeltjes van het eerste gehangen, maar 8 tot 9 cm. daarvan af, aan het gladde plafond — dus geen „instinctieve voortbouw” maar een nieuwe keuze. Ik vond het verbaasd aardig!

KRUISINGA.

Adders in gevangenschap. Dit jaar komen hier in den omtrek veel adders voor. Onze tuinman had er dit voorjaar reeds 15 opgeruimd, zooals hij vertelde. Hier, op het terrein van het biologisch station ving ik zelf 3 volwassen exx. (2 ♀♀ en een ♂), die nu in een terrarium buiten staan en veel interessants laten zien. Iederen avond kruipen ze samen in een holte onder de heizoden. 's Morgens vroeg liggen ze zich heerlijk te zonnen; prachtdieren. Ze drinken af en toe in het Sphagnum-kommetje in den hoek, kruipen bij nadering soms vliegensvlug naar boven in de oude heistruik en liggen daar als echte boomslangen op de loer met fonkelende, donker roodbruine kattenogen, sierlijk gekronkeld.

Gedurende de 14 dagen van hun gevangenschap zijn het mannetje en een wijfje al een keer verveld, maar zoover ik kon nagaan was nog geen voedsel (kikkers) opgenomen. Een afgebroken hagedissenstaart wierp ik vandaag in het terrarium. Die kwam terecht tusschen de kronkels van een der wijfjes, maar dit bleef vrij onverschillig liggen. Na ongeveer vijf minuten kropen plotseling het andere wijfje en het mannetje op de hagedissenstaart af en het wijfje duwde de kop van haar gezellin brutaalweg opzij, kreeg schokbewegingen in den hals en begon levendig met haar tongetje te werken, aldoor er mee de hagedissenstaart betastend. Toen gebeurde, wat ik nog nooit eerder gezien had. De elastische bek ging open en jawel, heel kalm werd het malsche boutje in zijn geheel naar binnen gewerkt. Binnen een minuut was de heele prooi verdwenen. Na een 14 dagen vasten legde deze wijfjesadder dus de bekende voedselweigerings in gevangenschap reeds af (zooals bekend kunnen adders best een paar maanden buiten voedsel) en knuffelde in de volle zon, onder toezien van m'n Vrouw en mij, haar boutje op, waarbij vooral het manoeuvreeren met de bijzonder sterk bewegelijke onderkaak opviel.

Wijster (Dr.), 21 Juli 1935.

W. B.

Doode Torenvalken. In de meded. van Dr. Thijsse over 13 Torenvalken geringd voor het Rijks Museum van Nat. Hist. te Leiden in D. L. N. Febr. 1935 wordt gevraagd naar doodgevonden niet-geringde torenvalken. Het ornithol. verslag der Plantenziektek. Dienst 1932 pag. 10 bevat een bericht van G. Bosch, Leeuwarden, over 14 stervende of zieke torenvalken die hem tusschen 20 Dec. 1931 en 20 Febr. 1932 werden gemeld; 5 kreeg hij er in handen. Volgens de Rijksseruminrichting te Rotterdam leden 4 vogels aan darmontsteking.

Uit diverse ringverslagen blijken deze vogels niet geringd.

Hetzelfde verslag van het voorafgaande jaar pag. 10 wijst voor 1931 op een sterke toename van broedende torenvalken o.a. „In Eext minstens” 7 paar, waarvan 4 zeer dicht bijeen, binnen een afstand van 100 M. 't Verslag voor 1932 pag. 6 geeft aan dat deze „kolonie” toen terugliep tot 1 paar. Of buiten Friesland in Januari 1932 een dergelijke sterfte optrad kon ik niet achterhalen.

Wat de 13 geringde torenvalken betreft: één was toch reeds 2 ½ jaar oud (63222). Het is een gewoon verschijnsel bij alle soorten, dat juist de grootste verliezen worden geleden in het eerste jaar; en verder tot de jongen zich als broedvogels gevestigd hebben.

Jonge torenvalken jagen veel op open veld en zullen dus eerder in handen vallen van hen die belust zijn op de premies, die duivensportverenigingen betalen voor iedere roofvogel.

In de ringlijsten zal zich achter een „doodgevonden” (beschermd) vogel ook wel eens een jager of wildschut verschuilen die, ontdekkend dat zijn buit geringd is, gevaar vreest als hij zijn schieten aan „Leiden” opgeeft. Zoo'n melding is toch beter, dan dat de ring verdwijnt.

Ik vond eens ringrestanten als kinderspeelgoed!

Bilthoven.

A. H. LUKEN.

Koekoek en Roodstaart. De Levende Natuur Aug. 1934 bevat een artikelje met foto over een geval waarbij de roodstaarteieren verloren gaan. Het Ornithol. verslag der Plantenziektek. Dienst 1927 pag. 15 somt negen gevallen op waarbij dit als regel niet 't geval is; echter in gesloten kasten.

In 1 geval waren er twee eieren en mislukte het legsel.

Driemaal lag 't koekoeksei met meerdere of alle roodstaarteieren heel of gebroken onder 't nest.

Vijfmaal vlogen de jonge roodstaarten uit, doch overleed de koekoek na 2 tot 6 dagen; op één geval na, waarbij de jonge koekoek nog 14 dagen na 't uitvliegen van de roodstaarten in de nest-